

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2914/2019
25.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Зоране Делибашић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., ВВ, млт. ГГ и млт. ДД, које заступа законска заступница - мајка ВВ, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Владимир Грујичић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 908/19 од 04.04.2019. године, у седници већа одржаној дана 25.10. 2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 908/19 од 04.04.2019. године, у делу става првог изреке којим је потврђена пресуда Вишег суда у Суботици П 47/16 од 06.12.2018. године у делу става другог, трећег и четвртог изреке у односу на тужиоца ББ из

Образложење

Пресудом Вишег суда у Суботици П 47/16 од 06.12.2018. године, ставом првим изреке одбијени су приговори тужене да решавање о тужбеном захтеву не спада у судску надлежност и да Виши суд у Суботици није месно надлежан за решавање. Ставом другим изреке, усвојени су тужбени захтеви тужилаца АА и ББ. Ставом трећим изреке утврђено је да је Закључком Владе Републике Србије бр. 401-161/2008 од 17.01.2008. године, којим су обезбеђена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина (Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље) повређено начело једнаких права и обавеза, чиме је извршена дискриминација на основу места пребивалишта према тужиоцима АА и ББ, као резервистима са пребивалиштем у ..., које није наведено у Закључку Владе Републике Србије од 17.01.2008. године. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиоцима АА и ББ исплати на име трошкова парничног поступка сваком по износ од 37.550,00 динара, у случају доцње са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца ВВ, млт. ГГ и млт. ДД за утврђење дискриминације са

садржином као у ставу трећем изреке у односу на покојног ЂЂ. Ставом шестим изреке, обавезани су тужиоци ВВ, млт. ГГ и млт. ДД да накнаде туженој трошкове поступка у износу од 6.000,00 динара, у случају доцње са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 908/19 од 04.04.2019. године, ставом првим изреке одбијена је жалба тужилаца ВВ, млт. ГГ и млт. ДД, док је жалба тужене делимично усвојена, а делимично одбијена, па је пресуда Вишег суда у Суботици П 47/16 од 06.12.2018. године потврђена у делу којим је усвојен тужбени захтев тужиоца ББ и одлучено о накнади трошкова поступка у односу на овог тужиоца за износ од 37.550,00 динара са законском затезном каматом од извршности, и у делу којим је одбијен тужбени захтев тужилаца ВВ, млт. ГГ и млт. ДД, а преиначена у преосталом побијаном делу тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца АА за утврђење дискриминације и наведени тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове поступка у износу од 6.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужилац АА да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 6.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, побијајући је у делу којим је потврђена првостепена пресуда у односу на тужиоца ББ из ..., због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама овлашћења из члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводи ревидента да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП су паушални, јер ревидент на указује које то конкретно одредбе Закона о парничном поступку другостепени суд није применио или је неправилно применио, а да је то било или је могло бити од утицаја на доношење законите и правилне одлуке. Такође, сходно одредби члана 407. став 2. ЗПП ревизија не може да се изјави због битне повреде предаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, због чега ревизијски суд није ценио наводе ревизије које указују на ову битну повреду поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац ББ је био мобилисан као војни обвезник и учествовао је у рату у периоду од 24.03.1999. године до 22.06.1999. године у ВП Пре тога био је на одслужењу војног рока који му је истекао 01.03.1999. године, али је због ратног стања мобилисан на основу наредбе о продужењу активности у војсци. Тужилац је за време рата обављао војне задатке на територији Косова и Метохије. У време ратног стања тужилац је имао пријављено пребивалиште у ..., које није мењао. За учешће у рату исплаћене су му симболичне ратне дневнице у износима од 40,00 до 89,21 динара за одређени период, али му исте нису исплаћене у целости и за цео период учешћа у рату.

Влада Републике Србије је дана 17.01.2008. године донела Закључак бр. 401-161/2008 којим је прихваћена информација о потреби обезбеђења средстава остварених у поступку приватизације за исплату помоћи неразвијеним општинама, а да се део средстава остварених у поступку приватизације 2007. године у износу од 2.000.000.000,00 динара пренесе у шест месечних рата почев од јануара 2008. године на посебне рачуне неразвијених Општина Курушумлије, Блаца, Бојника, Лебана, Житорађе, Дољевца и Прокупља, с тим што право на добијање новчане помоћи стиче сваки ратни војни резервиста из ових општина који достави правноснажну пресуду донету на основу одрицања од тужбеног захтева пред надлежним судовима против Републике Србије, ради исплате накнаде, као и писмену изјаву да нема даљих потраживања по том основу према Републици Србији.

Код тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужилац није учествовао у рату као редовни војник, већ као војни резервиста и да му нису у потпуности, у складу са Правилником о накнади путних и других трошкова у Војсци Југославије („Сл. Војни лист“, бр. 16/97, 16/98, 6/99 и 7/99), исплаћене ратне дневнице за период учешћа у рату, те да је наведеним Закључком Владе повређено начело једнаких права и обавеза и извршена дискриминација тужиоца на основу места пребивалишта.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилно применили материјално право када су одлучили као у изреци пресуда.

Забрана дискриминације по било ком основу прописана је одредбом члана 21. Устава Републике Србије, уз ограничење да се дискриминацијом не сматрају посебне мере које Република Србија може увести ради постизања пуне равноправности лица или групе лица које су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима. Општа забрана дискриминације предвиђена је и чланом 14. ратификоване Европске конвенције за заштиту људских права и слобода и чланом 1. Протокола 12. уз Конвенцију, а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације. Пребивалиште је, уз држављанство и лично име, атрибут односно лично својство сваког физичког лица, независно од тога што о истом може произвољно одлучивати свако физичко лице. Иако прављење разлике у поступању према неком лицу у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији не представља увек акт дискриминације, судови основано налазе да у конкретном случају наведена радња тужене, а то је исплата ратних дневница у пуном износу само резервистима из наведених седам општина, представља дискриминаторско понашање према тужиоцу, јер тужена није доказала да је за овакво неједнако поступање постојало објективно и разумно оправдање.

Наиме, из садржине Споразума од 11.01.2008. године и Закључка Владе од 17.08.2008. године, произилази да је финансијска помоћ која је уплаћена на посебан рачун седам општина наведених у Споразуму, уплаћена ради исплате ратних дневница ратним војним инвалидима и војним резервистима који су учествовали у одбрани земље у току НАТО бомбардовања 1999. године. Тачно је да општине Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађа, Дољевац, Прокупље и Блаце имају статус неразвијених општина, али то нужно не значи да и сви резервисти са пребивалиштем на територији ових општина спадају у категорију социјално

угрожених лица, нити да резервисти са територије других општина (ван општина наведених у Споразуму), не спадају у ту категорију лица, јер се статус социјалне угрожености доказује на законом прописани начин. Дакле, на основу Споразума од 11.01.2008. године и Закључка Владе од 17.01.2008. године извршена је исплата ратних дневница свим војним резервистима са територије општина Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађа, Дољевац, Прокупље и Блаце, само по основу њиховог пребивалишта на територији тих општина, без претходне провере, односно утврђење њиховог социјалног статуса. Имајући ово у виду, судови основано налазе да није постојало објективно прихватљиво оправдање за различито поступање тужене приликом исплате ратних дневница војним резервистима само на основу њиховог пребивалишта. Из наведеног произилази да је оваквим поступањем тужене извршена дискриминација у односу на војне резервисте који имају пребивалиште на територији других општина, па између осталог и у односу на тужиоца, који је био у истој ситуацији као и резервисти са територије наведених седам општина, учествовао је у одбрани земље у току НАТО бомбардовања 1999. године као војни резервиста и по том основу остварио право на исплату ратних дневница, које су му само делимично исплаћене.

Неосновани су наводи ревизије којима се истиче да се у конкретном случају не ради о дискриминацији јер је тужилац у потпуности остварио право на исплату ратних дневница које му по прописима припадају. Наиме, нижестепени судови су, по налажењу ревизијског суда, правилно утврдили да је тужилац дискриминисан од стране тужене јер су му само делимично исплаћене ратне дневнице, односно тужена у поступку није доказала да их је исплатила тужиоцу у потпуности у складу са Правилником о накнади путних и других трошкова у Војсци Југославије, због чега су са становишта материјалног права правилне одлуке нижестепених судова о усвајању тужбеног захтева и утврђењу дискриминације тужиоца.

На основу изнетог, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић